

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 2020
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0178(COD)

5639/2/20
REV 2 ADD 1

EF 8
ECOFIN 38
ENV 47
SUSTDEV 10
CODEC 64
PARLNAT 23

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 15 Απριλίου 2020

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 8 Μαρτίου 2018, η Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο δράσης με τίτλο «Χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης» με σκοπό τη χάραξη μιας φιλόδοξης και ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Ένας από τους βασικούς στόχους που καθορίζονται στο εν λόγω σχέδιο δράσης είναι ο αναπροσανατολισμός των ροών κεφαλαίων προς βιώσιμες επενδύσεις προκειμένου να επιτευχθεί βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 24 Μαΐου 2018, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο δέσμη νομοθετικών προτάσεων στην οποία περιλαμβάνονταν:

- Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων (γνωστού και ως «κανονισμού περί ταξινόμησης»).
- Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις αειφόρες επενδύσεις και τους κινδύνους βιωσιμότητας και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341, γνωστού και ως «κανονισμού περί γνωστοποιήσεων» και
- Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 σχετικά με τους δείκτες αναφοράς χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και τους δείκτες αναφοράς θετικού αντικτύπου άνθρακα, γνωστού και ως «κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς».

Ο κανονισμός περί γνωστοποιήσεων και ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως κανονισμός (ΕΕ) 2019/2088¹ και κανονισμός (ΕΕ) 2019/2089², αντιστοίχως.

¹ ΕΕ L 317 της 9.12.2019, σ. 1.

² ΕΕ L 317 της 9.12.2019, σ. 17.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σχετικά με τον κανονισμό περί ταξινόμησης σε πρώτη ανάγνωση κατά την Ολομέλειά του στις 28 Μαρτίου 2019.

Η Ομάδα «Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες» εξέτασε τον προτεινόμενο κανονισμό περί ταξινόμησης σε αρκετές συνεδριάσεις υπό διάφορες Προεδρίες.

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2019, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (2ο τμήμα) συμφώνησε σχετικά με την αρχική διαπραγματευτική εντολή. Η εντολή αυτή αναθεωρήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2019.

Στις 16 Δεκεμβρίου 2019, επετεύχθη τελικός συμβιβασμός με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, γεγονός που επέτρεψε την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων.

Στις 23 Ιανουαρίου 2020, η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON) και η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκριναν το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του τριμερούς διαλόγου. Στις 24 Ιανουαρίου 2020, οι πρόεδροι των επιτροπών αυτών απηύθυναν επιστολή στην Προεδρία αναφέροντας ότι θα εισηγηθούν στην Ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου, με την επιφύλαξη της επαλήθευσής της από τους γλωσσομαθείς νομικούς, κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου.

Στις 18 Φεβρουαρίου 2020, το Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία επί του αναθεωρημένου κειμένου.

Λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα συμφωνία και μετά την αναθεώρηση από τους γλωσσομαθείς νομικούς, το Συμβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 15 Απριλίου 2020, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία που ορίζει το άρθρο 294 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

II. ΣΤΟΧΟΣ

Ένας από τους στόχους που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης «Χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης» είναι ο αναπροσανατολισμός των ροών κεφαλαίων προς βιώσιμες επενδύσεις προκειμένου να επιτευχθεί βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η έκδοση του κανονισμού περί ταξινόμησης, ο οποίος θα θεσπίσει ένα ενιαίο σύστημα ταξινόμησης των βιώσιμων δραστηριοτήτων, είναι η πιο σημαντική και επείγουσα δράση προς εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού. Η σαφής καθοδήγηση που θα δίνεται όσον αφορά τις δραστηριότητες που θεωρείται ότι συμβάλλουν στην επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων θα συνεισφέρει στην ενημέρωση των επενδυτών σχετικά με τις επενδύσεις που χρηματοδοτούν περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες. Τα κριτήρια βάσει των οποίων προσδιορίζεται κατά πόσον μια οικονομική δραστηριότητα είναι περιβαλλοντικά βιώσιμη θα πρέπει να εναρμονιστούν σε ενωσιακό επίπεδο, έτσι ώστε να αρθούν οι φραγμοί στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ως προς την άντληση κεφαλαίων για έργα βιωσιμότητας και να αποτραπεί η μελλοντική εμφάνιση φραγμών όσον αφορά τα έργα αυτά. Με την εναρμόνιση αυτή, θα είναι ευκολότερο για τους οικονομικούς φορείς να αντλούν χρηματοδότηση σε διασυνοριακό επίπεδο για τις περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητές τους, καθώς οι οικονομικές δραστηριότητές τους θα μπορούν να συγκριθούν βάσει ομοιόμορφων κριτηρίων, με σκοπό να επιλεγούν ως υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία για περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις. Η εναρμόνιση αυτή θα διευκολύνει συνεπώς τις διασυνοριακές βιώσιμες επενδύσεις στην Ένωση.

Προκειμένου να προσδιοριστεί η περιβαλλοντική βιωσιμότητα μιας δεδομένης οικονομικής δραστηριότητας, ο κανονισμός περί ταξινόμησης θα καταρτίσει εξαντλητικό κατάλογο για τους ακόλουθους έξι περιβαλλοντικούς στόχους: τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης, και την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων.

Για κάθε περιβαλλοντικό στόχο, η Επιτροπή θα θεσπίσει, με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, ομοιόμορφα τεχνικά κριτήρια ελέγχου με τα οποία θα καθορίζεται κατά πόσον οι οικονομικές δραστηριότητες συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη του εν λόγω στόχου. Κομβικό στοιχείο των ενιαίων κριτηρίων είναι επίσης να αποφεύγεται η σημαντική επιβάρυνση οποιουδήποτε από τους περιβαλλοντικούς στόχους, προκειμένου να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να χαρακτηρίζονται ως περιβαλλοντικά βιώσιμες οι επενδύσεις που ωφελούν οικονομικές δραστηριότητες που προκαλούν σημαντική βλάβη στο περιβάλλον, σε βαθμό που υπερβαίνει τη συμβολή τους στην επίτευξη κάποιου περιβαλλοντικού στόχου. Επιπλέον, η συμμόρφωση προς κάποιες ελάχιστες διασφαλίσεις αποτελεί μια επιπλέον προϋπόθεση ώστε οι οικονομικές δραστηριότητες να μπορούν να χαρακτηριστούν ως περιβαλλοντικά βιώσιμες.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

α) Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

Το κείμενο του Συμβουλίου διατηρεί την εστίαση του κανονισμού περί ταξινόμησης στον καθορισμό περιβαλλοντικά βιώσιμων δραστηριοτήτων με σημαντικό αντίκτυπο στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα και, ως εκ τούτου, ανταποκρίνεται στην επιτακτική ανάγκη να καθοριστεί σε επίπεδο Ένωσης ποιες δραστηριότητες πρέπει να θεωρούνται πράσινες. Πέραν αυτού, το Συμβούλιο καλεί στο κείμενό του την Επιτροπή να δημοσιεύσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021 έκθεση στην οποία θα περιγράφονται οι απαιτούμενες διατάξεις για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής ώστε να καλύπτονται περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες που δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, οικονομικές δραστηριότητες που βλάπτουν σημαντικά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, καθώς και άλλοι στόχοι βιωσιμότητας, όπως οι κοινωνικοί στόχοι.

Επιπλέον, προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια και να παρασχεθεί κάποιο αντικειμενικό στοιχείο σύγκρισης από τους συμμετέχοντες στις χρηματοπιστωτικές αγορές στους τελικούς επενδυτές σχετικά με το ποσοστό των επενδύσεων που χρηματοδοτούν περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες, ο κανονισμός περί ταξινόμησης θα συμπληρώνει τους κανόνες σχετικά με τη διαφάνεια στις προσυμβατικές γνωστοποιήσεις και στις περιοδικές εκθέσεις που ορίζονται στον κανονισμό περί γνωστοποιήσεων σε σχέση όχι μόνο με τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που συμμορφώνονται προς την ταξινόμηση, αλλά και με άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης οι προς γνωστοποίηση πληροφορίες να συνοδεύονται από τεκμηριωμένες δηλώσεις.

β) Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Η θέση του Συμβουλίου προβλέπει ότι οι μεγάλες εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρέωση δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 19α ή το άρθρο 29α της οδηγίας 2013/34/ΕΕ θα υποβάλλουν στις μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή στις ενοποιημένες μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους στοιχεία σχετικά με ορισμένους βασικούς δείκτες επιδόσεων που σχετίζονται με το κλίμα, οι οποίοι βασίζονται στο πλαίσιο που θεσπίζεται με τον κανονισμό περί ταξινόμησης. Με τον τρόπο αυτό θα παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες σε επενδυτές που ενδιαφέρονται για εταιρείες των οποίων τα προϊόντα και οι υπηρεσίες συμβάλλουν ουσιαστικά σε έναν από τους περιβαλλοντικούς στόχους που καθορίζονται στον κανονισμό περί ταξινόμησης.

γ) Διακυβέρνηση

Δεδομένων των ειδικών τεχνικών λεπτομερειών που απαιτούνται για την αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αντικτύπου μιας οικονομικής δραστηριότητας και του ταχέως μεταβαλλόμενου χαρακτήρα τόσο της επιστήμης όσο και της τεχνολογίας, τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου για περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες θα καθορίζονται και θα προσαρμόζονται τακτικά από την Επιτροπή σε κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με τις αρχές και τις διαδικασίες που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, με τη συμμετοχή της ομάδας εμπειρογνομόνων των κρατών μελών για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και της πλατφόρμας για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Η Επιτροπή θα δημιουργήσει την πλατφόρμα στην οποία θα συμμετέχει ευρύ φάσμα εμπειρογνομόνων που θα εκπροσωπούν τόσο τον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και την κοινωνία των πολιτών.

δ) Κλιματική ουδετερότητα

Στο κείμενο του Συμβουλίου καθορίζονται σαφείς απαιτήσεις για τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου, τις οποίες θα πρέπει να τηρεί η Επιτροπή κατά την εκπόνηση των κριτηρίων αυτών μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Στις απαιτήσεις αυτές αναγνωρίζεται, μεταξύ άλλων, η αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας κατά τη θέσπιση τεχνικών κριτηρίων ελέγχου και προβλέπεται ότι μέσω αυτών των τεχνικών κριτηρίων ελέγχου θα αποτρέπεται να χαρακτηρίζονται οι δραστηριότητες παραγωγής ενέργειας που χρησιμοποιούν στερεά ορυκτά καύσιμα ως περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες. Επιπλέον, το κείμενο του Συμβουλίου καθορίζει απαιτήσεις για τις μεταβατικές και τις ευνοϊκές δραστηριότητες.

ε) Χρονοδιαγράμματα εφαρμογής

Στο κείμενο του Συμβουλίου απαιτείται από την Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα σε κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που επιδιώκουν την εκπλήρωση στόχων σχετικών με το κλίμα και να τις εκδώσει το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, ώστε να διασφαλιστεί η εφαρμογή τους από την 1η Ιανουαρίου 2022. Η έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων για την επιδίωξη της εκπλήρωσης των υπόλοιπων στόχων στο πλαίσιο του κανονισμού περί ταξινόμησης έχει προγραμματιστεί για την 31η Δεκεμβρίου 2021 το αργότερο, ώστε να διασφαλιστεί η εφαρμογή τους από την 1η Ιανουαρίου 2023.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να δεχθεί τις αλλαγές αυτές.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική λύση που επετεύχθη κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.

Το Συμβούλιο πιστεύει ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση συνιστά μια ισορροπημένη δέσμη μέτρων και ότι ο κανονισμός περί ταξινόμησης θα διαδραματίσει, μόλις εκδοθεί, καίριο ρόλο στον αναπροσανατολισμό των ροών κεφαλαίων προς βιώσιμες επενδύσεις προκειμένου να επιτευχθεί βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και ότι, ως εκ τούτου, συνιστά σημαντικό βήμα προς την επίτευξη του συνολικού στόχου για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2050.